Tijdlijn hoogwater 1995

1995

23/1

RWS start met waarschuwingsniveau waterstand in Borgharen boven NAP +45.00 m (afvoer 1970 m3/s). Dreiging wateroverlast in een deel van Borgharen. Hoewel de Maas de hele maandag blijft stijgen, blijft de wateroverlast in eerste instantie beperkt.

24/1

De waterstand in Borgharen bereikt zijn voorlopig hoogste stand van NAP +45.04 m. Hierna daalt de stand langzaam gedurende de dinsdag en woensdag.

Zuidelijk gebied Limburgse Maas, start crisisteam.

Ondanks deze daling is men nog niet gerust. Van woensdag tot en met zaterdag worden zeer grote hoeveelheden neerslag in het Maasstroomgebied verwacht. Een stijging van de Maas tot een niveau waarbij grote delen van de Maas-vallei overstromen wordt nu gevreesd. De evacuatie van Borgharen en Itteren wordt voorbereid.

25/1

Besluit gemeente Maastricht, na nauw overleg met Rijkswaterstaat, de dorpen Borgharen en Itteren te evacueren.

Noordelijk gebied Limburgse Maas: start crisisteam Zuidelijk en Noordelijk gebied Limburgse Maas, start met noodmaatregelen, oa plaatsen pompen in beken die afwateren op de Maas, verzwaring bestaande dijken, aanleg nooddijken, plaatsen zandzakken.

26/1

Evacuatie Roosteren, Visserweert en Illikhoven.

Zuidelijk en Noordelijk gebied Limburgse Maas: aanschaf zandzakken, honderdduizenden zandzakken op voorraad.

De straten in Borgharen en Itteren komen blank te staan. De evacuatie is inmiddels in volle gang. Donderdagavond stijgt het water snel verder en rond middernacht wordt een stand van NAP +45.50 m (afvoer 2575 m3/s) bereikt.

27/1

Start permanente dijkbewaking.

Het water stijgt nog iets verder, tot een tweede voorlopige top van NAP +45.65 m. Niet alleen Borgharen en Itteren, maar ook andere dorpen en steden in de Maasvallei komen als gevolg van de extreem hoge waterstanden onder water te staan.

Vanaf het middaguur op vrijdag 27 januari zorgt een korte droge en koudere periode (enige sneeuwval in de Ardennen) voor een lichte daling.

28/1

Start 24 uurs dijkbewaking rondom Mook door militairen.

29/1

Nieuwe overvloedige regenval veroorzaakt een aanhouden van de zeer hoge waterstanden in de Maas maar ook in de beken die afwateren op de Maas. De waterstand te Borgharen blijft gedurende een periode van 5 dagen rond een niveau van ongeveer NAP +45.60 schommelen. De uitzonderlijk lange duur van het hoogwater is opvallend en wekt verbazing en ongeduld.

Noordelijk gebied Limburgse Maas: Achterland langs de Maas gecontroleerd laten overstromen, oa Panheelderbeek, Schelkensbeek, Sleybeek.

30/1

Noordelijk gebied Limburgse Maas: inzet van 64 pompen op 22 locaties.

31/1

Heel langzaam stijgt het water naar de definitieve top, die in Borgharen op dinsdagochtend 31 januari rond 5 uur wordt bereikt: NAP +45.71 m (afvoer 2870 m3/s), slechts 19 centimeter onder het niveau van december 1993. De weersverbetering zorgt in de loop van 31 januari voor een sneller doorgaande daling van de waterstand bij Borgharen. Op dat moment stijgt de waterstand bij Roermond, Venlo en verder naar het noorden nog steeds. Daar worden de hoogste waterstanden van december 1993 zelfs met 10 tot 20 centimeter overtroffen.

De hoeveelheid waterafvoer bij Venlo nam geleidelijk steeds verder toe omdat steeds minder water naar de bergingsgebieden kon stromen. Uiteindelijk werd vrijwel al het bij Borgharen gepasseerde water direct door de rivier via Venlo afgevoerd Door het volraken van de berging kon de top van de afvoergolf niet meer worden afgevlakt en werden de topwaterstanden te Venlo relatief hoog ten opzichte van december 1993. 1993 (looptijd 22 uur) en 1995 (looptijd slechts 3 uur) optrad.

1/2

Omdat het de eerste dagen in februari vrijwel droog blijft verbetert de toestand na het passeren van de top langs de hele Maas tamelijk snel. Geleidelijk vallen de ondergelopen straten, huizen en landerijen weer droog. De balans van enkele weken lang hoogwater kan worden opgemaakt.

2/2

Opheffing crisisteam Zuidelijk gebied Limburgse Maas.

3/2

Opheffing crisisteam Noordelijk gebied Limburgse Maas.

De Maas is na een periode van wéken amper weer teruggekropen in zijn bedding. Om 19.30 uur werden door de voormalige waterschappen WRO en WPM bij het toenmalige ministerie van Verkeer en Waterstaat in Den Haag de eerste schetsen ingeleverd waarop de kaden waren ingetekend die zouden moeten worden gerealiseerd om in Limburg een beschermingsniveau van 1:50 te realiseren. Het betrof toen ruim 70 km kaden.

4/2

De afvoer was in 1995 (2870 m³/s) iets kleiner dan in 1993 (3120 m3/s). Echter in 1995 vanaf Roermond naar het noorden zijn de opgetreden waterstanden hoger dan die bij het hoogwater van 1993.

De top-afvoer bij Borgharen blijkt de op twee na hoogste van de eeuw te zijn geweest. De afvoer van december 1993 spant de kroon, maar de waterstanden waren duidelijk lager dan die in 1926. Voor een groot deel komt dit door het rechttrekken, uitdiepen en kanaliseren van de Maas. Juist om een herhaling van de overstromingen van 1926 te voorkomen werden normalisatie- en baggerwerkzaamheden uitgevoerd (o.a. het plan Lely, 1931-1942), die inderdaad in 1993 en 1995 tot een belangrijke verlaging van de hoogwaterstanden hebben geleid. Ook de verlaging van de rivierbodem als gevolg van grindwinning heeft na 1926 een verlagend effect op de waterstanden gehad.

7/5

Deltawet grote rivieren is een feit én er kwam geld: in eerste instantie 155 miljoen Hollandse guldens.

25/6

Toenmalig Minister Annemarie Jorritsma gaf in het bijzijn van toenmalig gedeputeerde Jan Schrijen tijdens een feestelijke bijeenkomst in Borgharen het startsein voor de kade-aanleg in Limburg.

Bronnen

- RWS Rapport – De Maas slaat weer toe – verslag Hoogwater Maas januari/februari 1995
- Archieven Waterschap Peel en Maasvallei en Waterschap Roer en Overmaas